

Studie- ordning

VVS-Installatør

2019-2020

Ulla Skaarup, rektor

Zealands studieordninger er opdelt i en national del og en lokal (institutionel) del. Nogle studieordninger suppleres desuden af et valgfagskatalog. Alle dele kan findes nedenfor.

Den lokale del af studieordningen er fastsat af den enkelte uddannelsesinstitution. Den nationale del af studieordningen er vedtaget i uddannelsens uddannelsesnetværk, og nedenstående institutioner, der alle udbyder uddannelsen, har deltaget i udarbejdelsen:

Zealand – Sjællands Erhvervsakademi
EAMV – Erhvervsakademi MidtVest
UCN – Professionshøjskolen UCN
UCL – Erhvervsakademi og professionshøjskole
KEA – Københavns Erhvervsakademi
Erhvervsakademi Dania

Ud over studieordningerne har alle uddannelser et tilknyttet uddannelsesbilag, der er en del af hovedbekendtgørelsen om tekniske og merkantile erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, se www.retsinfo.dk.

National
STUDIEORDNING

for

Erhvervsakademiuddannelse inden for
VVS-installation

(Academy Profession Degree Programme in Service Engineering
(Plumbing Technology))

Revideret 10.07.19

Indhold

1. Uddannelsens mål for læringsudbytte	3
2. Uddannelsen indeholder 13 nationale fagelementer	3
2.1. Varmetekniske installationer og energieffektivitet	3
2.2. Sanitetsteknik	4
2.3. Ventilation og indeklima 1	5
2.4. Ventilation og indeklima 2	6
2.5. Gas 1: Projektering og dimensionering af gasinstallationer	7
2.6. Gas 2: Praktisk gasfejlfinding	8
2.7. Projektledelse og entreprisestyring	9
2.8. Organisation og ledelse	10
2.9. Forretningsforståelse og virksomhedsdrift	11
2.10. Kvalitet, sikkerhed og miljø	12
2.11. Teknisk beregning	12
2.12. Teknisk dokumentation	13
2.13. Kommunikations- og formidlingsteknik	14
2.14. Antallet af prøver i de nationale fagelementer	14
3. Praktik	15
4. Krav til det afsluttende eksamensprojekt	15
5. Regler om merit	16
6. Ikrafttrædelse og overgangsordning	16

Denne nationale del af studieordningen for Erhvervsakademiuddannelsen inden for VVS-installation er udstedt i henhold til § 18, stk. 1 i bekendtgørelse om tekniske og merkantile erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Denne studieordning suppleres af institutionsdelen af studieordningen, som er fastsat af den enkelte institution, der udbyder uddannelsen.

Den er udarbejdet af uddannelsesnetværket for Erhvervsakademiuddannelsen inden for VVS-installation og godkendt af alle udbydernes bestyrelse - eller rektor efter bemyndigelse - og efter høring af institutionernes uddannelsesudvalg og censorformandskabet for uddannelsen.

1. Uddannelsens mål for læringsudbytte

Viden

Den uddannede har udviklingsbaseret:

- Viden om teori og metode i forbindelse med matematiske og fysiske beregninger.
- Gældende love og regler.
- Viden om teknisk dokumentation.
- Viden om værktøjer og praksis i forbindelse med virksomhedsdrift og ledelse.
- Forståelse for delområders betydning for, og indflydelse på andre tilgrænsende faggrupper.
- Viden om begreber og metoder inden for entreprishåndtering og forståelse herfor.
- Viden om projektering af gas- og vvs-tekniske anlæg på anvendelsesorienteret niveau og forståelse herfor.
- Viden om VVS-installationer og installationsarbejder på forsynings- og produktionsanlæg og forståelse herfor.

Færdigheder

Den uddannede:

- Skal kunne formidle praksisnære problemstillinger og løsningsforslag til brugere og samarbejdspartnere.
- Skal kunne anvende tidssvarende og relevante værktøjer til kommunikation og dokumentation.
- Skal kunne måle og vurdere data i relation til tekniske problemstillinger.
- Skal kunne vurdere anlægsformer samt vælge relevante, tidssvarende og økonomisk fordelagtige løsninger.
- Skal kunne vurdere og gennemføre praksisnære vvs-tekniske problemløsninger under hensyntagen til sikkerheds-, energi- og miljøtekniske forhold.

Kompetencer

Den uddannede:

- Skal kunne tilegne sig ny viden, færdigheder og kompetencer i relation til erhvervet.
- Skal kunne håndtere udarbejdelse af udbuds- og tilbudsmateriale samt beregne og afgive tilbud.
- Skal kunne håndtere og lede installationstekniske opgaver, projekter og entrepriser i et fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang med anvendelse af den nyeste teknologi.
- Skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde, herunder ledelse og drift i en installatørvirksomhed
- Skal kunne deltage i udviklingsorienterede arbejdsprocesser inden for det vvs-tekniske fagområde.

2. Uddannelsen indeholder 13 nationale fagelementer

2.1. Varmetekniske installationer og energieffektivitet

Indhold

Bygningers varmetab og energibehov. Varmeanlæg, herunder producerende -, fordelings- og afgivende anlæg, pumper, regulering og isolering.

Læringsmål for Varmeteknisk installationer og energieffektivitet

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om bygningers varmetab og energibehov.
- Skal have viden om gældende love og regler.
- Skal have forståelse for dimensionering af varmeanlæg.
- Skal have forståelse for etablering og varetagelse af drift og vedligeholdelse af varmeanlæg med tilhørende automatik.

Færdigheder

- Skal kunne anvende og kombinere værktøjer til at beregne og dokumentere bygningers varmetab og energibehov.
- Skal kunne anvende og kombinere værktøjer til at projektere og dimensionere varmeanlæg.
- Skal kunne formidle drifts- og vedligeholdelse af varmeanlæg med tilhørende automatik til brugeren.
- Skal kunne formidle sin viden på området til brugere, bygherrer, arkitekter, rådgivere og entreprenører med henblik på at kunne rådgive, lede og tilrettelægge udførelsen af arbejder inden for området
- Skal kunne vurdere installationsformer og vælge relevante og tidssvarende løsninger.

Kompetencer

- Skal kunne håndtere projektering og tilrettelæggelse af arbejder på varmeanlæg med tilhørende automatik i et udviklingsorienteret perspektiv.
- Skal kunne rådgive og træffe beslutninger i overensstemmelse med gældende love, regler og normer vedrørende varmeanlæg med tilhørende automatik.
- Skal kunne tilegne sig ny viden inden for varmetekniske installationer i en struktureret sammenhæng
- Skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang i relation til varmetekniske installationer og energieffektivitet.

ECTS-omfang

Fagelementet Varmetekniske installationer og energieffektivitet har et omfang på 10 ECTS-point.

2.2. Sanitetsteknik

Indhold

Projektering af installationer inden for

Vand: Brugsvandsinstallationer, installationsgenstande, varmtvandsbeholdere, cirkulation, isolering, trykforøgning, vandbehandling, materialer, korrosion, støj.

Afløb: Udluftede og ikke-udluftede spildevandsinstallationer, regnvands- og drænvandsinstallationer, pumpeanlæg, materialer, korrosion, sikring mod brand, støj.

Indholdet skal være i overensstemmelse med de fagkrav, der stilles forud for tilmelding til Sikkerhedsstyrelsens autorisationsprøve.

Læringsmål for Sanitetsteknik

Viden

- Skal have forståelse for dimensionering af vand- og afløbsinstallationer.
- Skal have udviklingsbaseret viden om brandbeskyttelse af vand- og afløbsinstallationer.
- Skal have viden om gældende love og regler.
- Skal have udviklingsbaseret viden om etablering og varetagelse af drift og vedligeholdelse af vand- og afløbsinstallationer.

Færdigheder

- Skal kunne anvende og kombinere værktøjer til at projektere og dimensionere vand- og afløbsinstallationer.
- Skal kunne formidle og etablere drifts- og vedligeholdelse af vand- og afløbsinstallationer.
- Skal kunne formidle sin viden på området til brugere, bygherrer, arkitekter, rådgivere og entreprenører med henblik på at kunne rådgive, lede og tilrettelægge udførelsen af arbejder inden for området
- Skal kunne vurdere installationsformer og vælge relevante og tidssvarende løsninger.

Kompetencer

- Skal kunne håndtere projektering og tilrettelæggelse af arbejder på vand- og afløbsinstallationer i et udviklingsorienteret perspektiv.
- Skal kunne rådgive og træffe beslutninger i overensstemmelse med gældende love, regler og normer vedrørende vand- og afløbsinstallationer.
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden inden for sanitetsteknik
- Skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde inden for sanitetsteknik

ECTS-omfang

Fagelementet Sanitetsteknik har et omfang på 10 ECTS-point.

2.3. Ventilation og indeklima 1

Indhold

Grundlæggende teori og boligventilation. Projektering og dimensionering af ventilationsanlæg. Ventilationsprincipper, anlægstyper, termisk- og atmosfærisk indeklima, tilstandsændring, interne/eksterne belastninger for anlæg, energiforbrug til drift af ventilationsanlæg, styrings- og reguleringsteori.

Læringsmål for Ventilation og indeklima 1

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om opbygning af forskellige typer ventilationsanlæg.
- Skal have forståelse for dimensionering og virkemåde inden for bolig.
- Skal have viden om gældende love og regler vedrørende ventilationsanlæg.
- Skal have forståelse for etablering og varetagelse af drift og vedligeholdelse af ventilationsanlæg med tilhørende automatik

Færdigheder

- Skal kunne anvende og kombinere værktøjer til at projektere, dimensionere og etablere indeklimaanlæg.
- Skal kunne vurdere installationsformer og vælge relevante og tidssvarende løsninger.

- Skal kunne formidle sin viden på området til brugere, bygherrer, arkitekter, rådgivere og entreprenører med henblik på at kunne rådgive, lede og tilrettelægge udførelsen af arbejder inden for området.
- Skal kunne formidle og etablere drifts- og vedligeholdelse af ventilationssystemer med tilhørende automatik

Kompetencer

- Skal kunne rådgive og træffe beslutninger i overensstemmelse med gældende love, regler og normer vedrørende indeklima/ventilationsanlæg.
- Skal kunne håndtere projektering og tilrettelæggelse af arbejder på boligventilationsanlæg i et udviklingsorienteret perspektiv.
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden inden for ventilation og indeklima
- Skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde inden for ventilation og indeklima
-

ECTS-omfang

Fagelementet Ventilation og indeklima 1 har et omfang på 5 ECTS-point.

2.4. Ventilation og indeklima 2

Indhold

Komfort- og industriventilation. Projektering og dimensionering af ventilationsanlæg. Ventilationsprincipper, anlægstyper, termisk- og atmosfærisk indeklima, tilstandsændring, interne/eksterne belastninger for anlæg, energiforbrug til drift af ventilationsanlæg, styrings- og reguleringsteori.

Læringsmål for Ventilation og indeklima 2

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om lyd i ventilationsanlæg.
- Skal have udviklingsbaseret viden om brandbeskyttelse af ventilationsanlæg.
- Skal have forståelse for ventilationsaggregater med tilhørende automatik.
- Skal have forståelse for SEL-værdier og energiberegninger.
- Skal have udviklingsbaseret viden om opbygning af forskellige typer ventilationsanlæg samt virkemåde inden for komfort- og industriventilation
- Skal have udviklingsbaseret viden og forståelse for dimensionering af ventilationsanlæg, herunder luftens tilstandsændringer
- Skal have viden om gældende love og regler vedrørende ventilationsanlæg.

Færdigheder

- Skal kunne anvende og kombinere værktøjer til at projektere, dimensionere og etablere indeklimaanlæg under hensyntagen til funktions-, indeklima- og driftsmæssige krav samt krav til økonomiske, energibesparende og miljømæssige hensyn.
- Skal kunne vurdere installationsformer og vælge relevante og tidssvarende løsninger.

- Skal kunne formidle sin viden på området til brugere, bygherrer, arkitekter, rådgivere og entreprenører med henblik på at kunne rådgive, lede og tilrettelægge udførelsen af arbejder inden for området.

Kompetencer

- Skal kunne deltage i udviklingen inden for området, således at der nu og i fremtiden satses på bedre indeklime, komfort og energioptimering.
- Skal kunne rådgive og træffe beslutninger i overensstemmelse med gældende love, regler og normer vedrørende indeklime/ventilationsanlæg.
- Skal kunne håndtere projektering og tilrettelæggelse af arbejder på ventilationsanlæg under hensyntagen til lydforhold, indregulering og energiforbrug.
- Skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde inden for ventilation og indeklime
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden inden for ventilation og indeklime

ECTS-omfang

Fagelementet Ventilation og indeklime 2 har et omfang på 5 ECTS-point.

2.5. Gas 1: Projektering og dimensionering af gasinstallationer

Indhold

Projektering og dimensionering af gasinstallationer. Installationer hos den almindelige forbruger indeholdende mindre og mellemstore gastekniske anlæg samt mindre F-gasinstallationer. Opbygning og installation af større kedelcentraler og andre gasfyrede anlæg.

Indholdet skal være i overensstemmelse med de fagkrav, der stilles forud for tilmelding til Sikkerhedsstyrelsens autorisationsprøve.

Læringsmål for Gas 1: Projektering og dimensionering af gasinstallationer

Viden

- Skal have viden om myndighedsbestemmelser, lov om gassikkerhed, bekendtgørelser, autorisationer og certifikater for gastekniske installationer.
- Skal have forståelse for gassens egenskaber og forbrænding, gasforsyningssystemer, installationer og komponenter i jord og i bygning.

Færdigheder

- Skal kunne anvende og kombinere værktøjer til at projektere, dimensionere og etablere samt varetage drifts- og vedligeholdelse almindelige gastekniske installationer med tilhørende automatik.
- Skal kunne anvende og kombinere værktøjer til at projektere og dimensionere større gastekniske installationer samt etablere og varetage drifts- og vedligeholdelse af større gastekniske installationer med tilhørende automatik.
- Skal kunne formidle sin viden på området til brugere, bygherrer, arkitekter, rådgivere og entreprenører med henblik på at kunne rådgive, lede og tilrettelægge udførelsen af arbejder inden for området

- Skal kunne vurdere installationsformer og vælge relevante, sikkerhedsmæssige og tidssvarende løsninger.
- Skal kunne rådgive og træffe beslutninger i overensstemmelse med gældende love, regler og normer vedrørende gastekniske installationer med tilhørende automatik.

Kompetencer

- Skal kunne håndtere projektering og tilrettelæggelse af arbejder på gastekniske installationer med tilhørende automatik.
- Skal kunne håndtere projektering og tilrettelæggelse af arbejder på større gastekniske installationer med tilhørende automatik.
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden inden for gastekniske installationer
- Skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde inden for projektering og dimensionering af gasinstallationer

ECTS-omfang

Fagelementet Gas 1: Projektering og dimensionering af gasinstallationer har et omfang på 8 ECTS-point.

2.6. Gas 2: Praktisk gasfejlfinding

Indhold

Praktisk gasfejlfinding. Selvstændig indregulering, afprøvning, fejlfhjælpning og service på gasforbrugende apparater og installationer i almindelige boliger (< 135 kW H₀).

Indholdet skal være i overensstemmelse med de fagkrav, der stilles forud for tilmelding til Sikkerhedsstyrelsens autorisationsprøve.

Læringsmål for Gas 2: Praktisk gasfejlfinding

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om indregulering af gasforbrugende udstyr til korrekt funktion.
- Skal have viden om myndighedsbestemmelser, lov om gassikkerhed, bekendtgørelser, autorisationer og certifikater for gastekniske installationer.
- Skal have forståelse for forbrændingstekniske forhold.
- Skal have forståelse for systematisk afprøvning og kontrol af en udført gasinstallation.
- Skal have forståelse for systematisk servicering af gasinstallationer og gasforbrugende apparater inkl. de tilhørende ventilations- og aftrækssystemer (< 135 kW H₀).
- Skal have forståelse for fejlfinding på gasforbrugende udstyr inkl. ventilations- og aftrækssystemer samt de tilhørende varmestyringsanlæg.

Færdigheder

- Skal kunne opstarte, indregulere og servicere gasforbrugende udstyr til korrekt funktion (< 135 kW H₀).
- Skal kunne vurdere gasinstallationen og foretage systematisk fejlfinding og afprøvning samt inddrage forbrændingstekniske forhold af en udført gasinstallation inkl. de tilhørende ventilations- og aftrækssystemer (< 135 kW H₀).

- Skal kunne formidle vejledning om anlæggets funktion samt indstilling af varmeautomatik over for slutbrugeren.
- Skal kunne rådgive og træffe beslutninger i overensstemmelse med gældende love, regler og normer vedrørende valg/udskiftning af gasforbrugende installationer og

Kompetencer

- Skal kunne håndtere tilrettelæggelsen af arbejder på gastekniske installationer inkl. ventilations- og aftrækssystemer med tilhørende automatik (< 135 kW Hø).
- Skal kunne håndtere indregulering, fejlfinding og service på gastekniske installationer inkl. ventilations- og aftrækssystemer med tilhørende automatik (< 135 kW Hø).
- Skal kunne håndtere rådgivning og instruktion af forbrugere om sikkerhed, energi- og miljøforhold på gastekniske installationer inkl. ventilations- og aftrækssystemer med tilhørende automatik (< 135 kW Hø).
- varmeautomatik ud fra en sikkerhedsmæssig, energimæssig og miljømæssig optimal løsning (< 135 kW Hø).
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden inden for gastekniske installationer
- Skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde inden for gasfejlfinding

ECTS-omfang

Fagelementet Praktisk gasfejlfinding har et omfang på 7 ECTS-point.

2.7. Projektledelse og entreprisestyring

Indhold

Planlægning, organisering samt ledelse og styring af opgaver, projekter og entrepriser. Udbuds- og tilbudsmateriale samt kalkulation. Tilbudsgivning og entrepriseret

Læringsmål for projektledelse og entreprisestyring

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om og anvendelse af projektmodeller og anvendelse af interressentanalyser
- Skal have forståelse af projektprocesser og –metoder samt projekt- og entreprisederens funktioner, opgaver og roller, samt ansvar ved udførelsen af projekter og entrepriser.
- Skal have forståelse for afdækning af projektrisici.
- Skal have udviklingsbaseret viden om commissioning og entrepriseret, herunder offentlige udbudsregler.

Færdigheder

- Skal kunne anvende og vurdere relevante værktøjer til planlægning, styring og gennemførelse af projekter og entrepriser.
- Skal kunne opbygge en projektorganisation, håndtere samarbejdsprocesser samt etablere og formidle et tværfagligt samarbejde.

- Skal kunne vurdere arbejdsgange og –processer ved bemanding og organisering af projekter og entrepriser.

Kompetencer

- Skal kunne håndtere planlægning, organisering og styring af daglige arbejdsopgaver for projektorganisationen, som projekt- eller entreprisede.
- Skal kunne deltage i ledelse og rådgivning om installationstekniske projekter og entrepriser.
- Skal kunne deltage i faglige og tværfaglige entrepriser, med anvendelse af entrepriseretlige regler.
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden, færdigheder og kompetencer i relation til projektledelse og entreprisstyring

ECTS-omfang

Fagelementet Projektledelse og entreprisstyring har et omfang på 5 ECTS-point.

2.8. Organisation og ledelse

Indhold

Organisationer og organisationsudvikling. Ledelse af organisationer og personale. Arbejdsret og personalejura.

Læringsmål for organisation og ledelse

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om og forståelse af organisationsmodeller, innovation og organisationsudvikling, herunder arbejdspladsens formelle og uformelle organisationer.
- Skal have forståelse af gruppedynamiske arbejdsprocesser.
- Skal have udviklingsbaseret viden om og forståelse af danske arbejdsmarkedsforhold.
- Skal have viden om personalejura.
- Skal have udviklingsbaseret viden om etablering og opbygning af en virksomheds forretningsplan.

Færdigheder

- Skal kunne vurdere hvorledes en virksomheds organisation opbygges, justeres og udvikles i forhold til det omgivende miljø.
- Skal kunne anvende strategiske ledelsesværktøjer.
- Skal kunne anvende, vurdere og formidle innovative løsninger på virksomhedens udfordringer og problemer.
- Skal kunne anvende og kombinere forandringsprocesser.
- Skal kunne vurdere ledelsesprocesser og opstille samt udvælge løsningsmodeller, der sikrer trivsel og motivation
- Skal kunne anvende metoder til informationssøgning inden for faglige og retslige områder.

Kompetencer

- Skal kunne deltage i en installatørvirksomheds ledelsesfunktioner og påtage sig et personaleansvar.
- Skal kunne håndtere samarbejds- og personaleforhold efter gældende love og regler
- Skal kunne deltage i udviklingsopgaver af organisation og personale i takt med den samfundsmæssige og teknologiske udvikling.
- Skal kunne håndtere forandrings- og implementeringsprocesser i forbindelse med innovation.

ECTS-omfang

Fagelementet Organisation og ledelse har et omfang på 5 ECTS-point.

2.9. Forretningsforståelse og virksomhedsdrift

Indhold

Virksomhedsøkonomi og –styring samt regnskabsforståelse. Relevante emner inden for erhvervsjura.

Læringsmål for Forretningsforståelse og virksomhedsdrift

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om ordrestyring såsom indkøb, bemanning, likviditet etc.
- Skal have forståelse for regnskaber, budgetter, økonomisk analyse og kalkuler.
- Skal have forståelse for kalkulationsmetoder og viden om programmer til prisberegning.
- Skal have udviklingsbaseret viden om investering og finansiering.
- Skal have forståelse for økonomisk og administrativ styring af virksomhedens aktiviteter.
- Skal have viden om og forståelse af de i praksis anvendte centrale love og regler, der regulerer forholdet mellem en virksomhed og dens interessenter.

Færdigheder

- Skal kunne vurdere og anvende økonomi-/regnskabsinformation, intern som ekstern, som grundlag for beslutninger.
- Skal kunne vurdere, justere og formidle en virksomheds og en entreprises økonomi.
- Skal kunne opstille og formidle budgetter samt vurdere investeringsbehov og økonomi.
- Skal kunne anvende og kombinere relevante analyseværktøjer vedrørende økonomi og drift.
- Skal kunne formidle og justere praksisnære handlingsplaner for økonomi og drift.

Kompetencer

- Skal kunne håndtere beregning af pris og afgivelse af tilbud.
- Skal kunne deltage i tværfaglige ledelsesopgaver i forbindelse med styring af drift og økonomi.
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden, færdigheder og kompetencer inden for forretningsforståelse og virksomhedsdrift

ECTS-omfang

Fagelementet Forretningsforståelse og virksomhedsdrift har et omfang på 5 ECTS-point.

2.10. Kvalitet, sikkerhed og miljø

Indhold

Kvalitet, kvalitetssikring og kvalitetsstyring. Arbejdsmiljø, sikkerhed og trivsel. Miljø og miljøledelse. Relevante love og regler vedrørende kvalitet, arbejdsmiljø og miljø.

Læringsmål for Forretningsforståelse og virksomhedsdrift

Viden

- Skal have viden om gældende lovgivning, branchekrav og praksis vedrørende kvalitet, arbejdsmiljø og miljø.
- Skal have udviklingsbaseret viden om relevante styresystemer til ledelse og sikring af kvalitet, arbejdsmiljø og miljø.
- Skal have viden om arbejdsbetingede sygdomme og brancherelevante arbejdsmiljøproblemer.
- Skal have viden om og forståelse for miljøpolitik, herunder internationale tendenser.
- Skal kunne forstå centrale teorier, metoder og relevante styresystemer til ledelse og sikring af kvalitet, arbejdsmiljø og miljø

Færdigheder

- Skal kunne vurdere kvalitetsbehov, arbejdsmiljømæssige problemstillinger og miljøforhold.
- Skal kunne kvalitetssikre og udarbejde vedligeholdelsesplan for installationer og formidle den til rette vedkommende.
- Skal kunne udvikle, opbygge, implementere, vedligeholde og anvende relevante styresystemer til sikring af kvalitet, arbejdsmiljø og miljø i overensstemmelse med gældende lovgivning, regler og branchekrav.

Kompetencer

- Skal kunne tilegne sig ny viden om ledelsespraksis inden for kvalitet, arbejdsmiljø, og miljø over for medarbejdere og interessenter i en struktureret sammenhæng.
- Skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde med kunder og myndigheder.
- Skal kunne håndtere udviklingsorienterede situationer inden for udvikling, opbygning implementering af systemer inden for kvalitet, sikkerhed og miljø

ECTS-omfang

Fagelementet Kvalitet, sikkerhed og miljø har et omfang på 5 ECTS-point.

2.11. Teknisk beregning

Indhold

Grundlæggende matematik og fysik. Håndtering af ligninger, enheder og præfix. Trigonometri. Lommeregner og regneark. Teknisk beregning af vvs-anlæg ved hjælp af relevante og tidssvarende matematiske og fysiske discipliner og værktøjer.

Læringsmål for Teknisk beregning

Viden

- Skal have forståelse for grundlæggende, relevante matematiske og naturfaglige værktøjer.

- Skal have forståelse for matematiske og fysiske metoder og værktøjer til beregning af vvs-anlæg.
- Skal have udviklingsbaseret viden om anvendelse af metode og teori for beregninger af VVS-tekniske installationer.

-

Færdigheder

- Skal kunne anvende og kombinere relevante matematiske og naturfaglige værktøjer.
- Skal kunne vurdere beregninger ifm projektering af vvs-anlæg.
- Skal kunne formidle praksisnære problemstillinger i forhold til beregninger på VVS-tekniske installationer.
-

Kompetencer

- Skal kunne deltage i tværfaglige relevante arbejdsprocesser omkring tekniske beregninger inden for erhvervet.
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden og konstruere tekniske systemer ved anvendelse af relevante og tidssvarende matematiske og fysiske discipliner og værktøjer.
- Skal kunne deltage i tværfaglige og udviklingsorienterede situationer med henblik på problemløsning af VVS-tekniske opgaver

ECTS-omfang

Fagelementet Teknisk beregning har et omfang på 5 ECTS-point.

2.12. Teknisk dokumentation

Indhold

Brug af software til tegning og dokumentation af tekniske installationer. Normer for teknisk dokumentation.

Læringsmål for Teknisk dokumentation

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om dokumentation af vvs-installationer.
- Skal have forståelse for gældende love og regler vedrørende teknisk dokumentation
- Skal have forståelse for anvendelse af programmer til dokumentation af vvs-installationer.

Færdigheder

- Skal kunne udarbejde, anvende og kombinere tidssvarende teknisk dokumentation inden for vvs-installationer.
- Skal kunne vurdere, strukturere og organisere viden og data.
- Skal kunne formidle praksisnære problemstillinger og løsningsmuligheder på VVS-installationer vha teknisk dokumentation.

Kompetencer

- Skal kunne deltage i tværfaglige relevante arbejdsprocesser omkring teknisk dokumentation inden for vvs-installationer.
- Skal kunne håndtere udarbejdelse af og sikring af korrekt teknisk dokumentation.

- Skal kunne tilegne sig ny viden inden for teknisk dokumentation

ECTS-omfang

Fagelementet Teknisk dokumentation har et omfang på 5 ECTS-point.

2.13. Kommunikations- og formidlingsteknik

Indhold

Faglig/erhvervsmæssig kommunikation og kulturforståelse tværfagligt som internationalt. Læsning og forståelse af manualer og datablade på fremmedsprog. Struktureret mundtlig og skriftlig præsentation af et emne.

Læringsmål for Kommunikations- og formidlingsteknik

Viden

- Skal have udviklingsbaseret viden om kommunikation og formidling inden for tekniske og virksomhedsrelaterede emner i forhold til nationale og internationale samarbejdspartnere.
- Skal have udviklingsbaseret viden om forhandlingsteknik.
- Skal have forståelse for opbygning af projektrapporter og manualer.

Færdigheder

- Skal kunne vurdere og formidle tekniske instruktioner til interessenter.
- Skal kunne justere og formidle forslag og løsninger til interessenter, på dansk eller fremmedsprog.
- Skal kunne anvende kommunikations- og formidlingsteknikker med henblik på ledelsesmæssig kommunikation.
- Skal kunne anvende og kombinere tidssvarende kommunikationsteknologier.
- Skal kunne vurdere, planlægge og afholde effektive møder.

Kompetencer

- Skal kunne varetage samt håndtere i kommunikationen med nationale og internationale interessenter.
- Skal kunne udvikle praksisnær kommunikation inden for sit felt under hensyntagen til kulturelle forskelle.
- Skal kunne tilegne sig ny viden, færdigheder og kompetencer inden for intern kommunikation.

ECTS-omfang

Fagelementet Kommunikations- og formidlingsteknik har et omfang på 5 ECTS-point.

2.14. Antallet af prøver i de nationale fagelementer

Der er 3 prøver i de nationale fagelementer, samt yderligere én prøve i det afsluttende eksamensprojekt. For antallet af prøver i praktikken, henvises til afsnit 3.

For et samlet overblik over alle uddannelsens prøver, henvises til institutionsdelen af studieordningen, idet de nationale fagelementer beskrevet i denne studieordning kan prøves

sammen med fagelementer fastsat i institutionsdelen af studieordningen.

3. Praktik

Indhold

I praktikken arbejder den studerende med fagligt relevante problemstillinger, og opnår kendskab til relevante erhvervsfunktioner. Den studerende er under praktikken tilknyttet en eller flere private eller offentlige virksomheder.

Praktikken gennemføres i henhold til professionens praksis, således at den sammen med uddannelsens øvrige elementer bidrager til, at den studerende udvikler en professionel kompetence og samtidig får kendskab til indholdet af et job som færdiguddannet installatør i virksomheden.

Læringsmål

Viden

Den uddannede

- Skal have udviklingsbaseret viden om professionens arbejdsopgaver og kendskab til metoder, redskaber og værktøjer.
- Skal have forståelse for virksomhedens opbygning og kultur.

Færdigheder

- Skal kunne anvende teori og metode fra fagelementerne med henblik på at løse afgrænsede praksisnære problemstillinger
- Skal kunne vurdere og gennemføre arbejdsopgaver ved hjælp af arbejdsstedets arbejdsprocedurer
- Skal kunne formidle løsningsforslag til relevante interessenter
- Skal kunne vurdere og gennemføre relevante praksisnære problemstillinger, der er indeholdt i uddannelsesaftalen med praktikvirksomheden

Kompetencer

- Skal kunne deltage i tværfaglige arbejdsprocesser.
- Skal kunne håndtere afgrænsede ledelses- og planlægningsfunktioner.
- Skal kunne håndtere relevante situationer og problemstillinger med en professionel tilgang.
- Skal i en struktureret sammenhæng kunne tilegne sig ny viden, færdigheder og kompetencer i relation til VVS-branchen.

ECTS-omfang

Praktikken har et omfang på 15 ECTS-point.

Antal prøver

Praktikken afsluttes med én prøve.

4. Krav til det afsluttende eksamensprojekt.

Læringsmålene for det afsluttende eksamensprojekt er identiske med uddannelsens læringsmål, der fremgår ovenfor under pkt. 1.

Det afsluttende eksamensprojekt skal dokumentere den studerendes forståelse af praksis og central anvendt teori og metode i relation til en praksisnær problemstilling, der tager udgangspunkt i en konkret opgave inden for uddannelsens område. Problemstillingen, der skal være central for uddannelsen og erhvervet, formuleres af den studerende, eventuelt i samarbejde med en privat eller offentlig virksomhed. Institutionen godkender problemstillingen.

Den studerende skal udvælge et fokus for sit afsluttende eksamensprojekt, der knytter sig til fagområdets teori, metode og praksis.

Den studerende tilknyttes vejleder fra institutionen i forbindelse med udarbejdelse af det afsluttende eksamensprojekt.

Prøven i det afsluttende eksamensprojekt

Eksamensprojektet afslutter uddannelsen på sidste semester, når alle forudgående prøver er bestået.

ECTS-omfang

Det afsluttende projekt har et omfang på 15 ECTS-point.

Prøveform

Prøven er en mundtlig og skriftlig prøve med ekstern censur, hvor der gives en samlet individuel karakter efter 7-trin skalaen for det skriftlige projekt og den mundtlige præstation.

5. Regler om merit

Beståede uddannelseselementer ækvivalerer de tilsvarende uddannelseselementer ved andre uddannelsesinstitutioner, der udbyder uddannelsen.

Den studerende har pligt til at oplyse om gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse og om beskæftigelse, der må antages at kunne give merit.

Uddannelsesinstitutionen godkender i hvert enkelt tilfælde merit på baggrund af gennemførte uddannelseselementer og beskæftigelse, der står mål med fag, uddannelsesdele og praktikdele.

Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering.

Den studerende har ved forhåndsgodkendelse af studieophold i Danmark eller udlandet pligt til efter endt studieophold at dokumentere det godkendte studieopholds gennemførte uddannelseselementer.

Den studerende skal i forbindelse med forhåndsgodkendelsen give samtykke til, at institutionen efter endt studieophold kan indhente de nødvendige oplysninger.

Ved godkendelse efter ovenstående anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om den pågældende uddannelse.

6. Ikrafttrædelse og overgangsordning

Ikrafttrædelse

Denne nationale del af studieordningen træder i kraft den 01.08.2019 og har virkning for de studerende, som indskrives efter den 01.08.2019.

Studerende som er optaget indtil 31/7-2019 følger den studieordning de er optaget på.

STUDIEORDNING
for
VVS-Installatør (AK)

Lokal del – Zealand Sjællands Erhvervsakademi

Ikrafttrædelse 01.09.2019

Indholdsfortegnelse

1. Studieordningens lovmæssige rammer	3
2. Optagelse på uddannelsen	3
3. Uddannelsens forløb	3
4. Lokale fagelementer	5
4.1. Digital projektering	5
4.2. Valgfag: Varmepumper.....	6
5. Praktik og regler for gennemførelse	7
6. Undervisnings- og arbejdsformer	7
6.1. Læsning af tekster på fremmedsprog	8
7. Internationalisering	8
8. Prøver på uddannelsen	8
8.1. Beskrivelse af prøverne	8
8.1.1. Førsteårsprøven	8
8.1.2. 1. årsprøven	8
8.1.3. 3. semesterprøven.....	9
8.1.4. Prøve i Gasteknik: Praktisk gasfejlfinding.	9
8.1.5. Prøve i valgfaget varmpumper.....	10
8.1.6. Praktikprøve.....	11
8.2. Afsluttende eksamensprojekt.....	11
8.2.1. Krav til det afsluttende eksamensprojekt	11
8.2.2. Formulerings- og staveevnens betydning for bedømmelsen	11
8.3. Det anvendte sprog ved prøverne	11
8.4. Særlige prøvevilkår.....	12
8.5. Syge og omprøver	12
8.5.1. Sygeprøve	12
8.5.2. Omprøve (se også sygeprøve).....	12
8.6. Eksamenssnyd	12
8.6.1. Brug af egne og andres arbejder (plagiat).....	13
8.6.2. Processen ved afklaring af eksamenssnyd, herunder plagiering	13
8.6.3. Disciplinære foranstaltninger ved eksamenssnyd og forstyrrende adfærd.....	13
8.6.4. Klage over sanktioner vedr. snyd, plagiering og forstyrrelse af eksamen	14
9. Andre regler for uddannelsen	14
9.1. Merit.....	14
9.1.1. Meritaftaler for fagelementer omfattet af studieordningens lokale del.....	14
9.2. Ophør af indskrivning på uddannelsen.....	14
9.3. Klager	15
9.3.1. Klage over eksaminationsgrundlaget mv., prøveforløbet og bedømmelsen	15
9.3.2. Anke	16
9.3.3. Klage over retlige spørgsmål	17
9.4. Dispensationsregler	17
10. Økonomi	17
11. Ikrafttrædelse og overgangsordninger.....	17

1. Studieordningens lovmæssige rammer

Uddannelsen reguleres af følgende love og regler:

- LBK nr. 786 af 08/08/2019: Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser
- LBK nr. 790 af 09/08/2019: Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (LEP-loven).
- BEK nr. 841 af 24/06/2018: Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (LEP-bekendtgørelsen).
- BEK nr. 1500 af 02/12/2016: Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser
- BEK nr. 211 af 27/02/2019: Bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.
- BEK nr. 114 af 03/02/2015: Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse.
- BEK nr. 858 af 22/08/2019: Bekendtgørelse om tekniske og merkantile erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Der kan være senere ændringer til ovenstående. De gældende love og bekendtgørelser er tilgængelige på www.retsinfo.dk

2. Optagelse på uddannelsen

Optagelse på uddannelsen sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

3. Uddannelsens forløb

Uddannelsen, der er en fuldtidsuddannelse, er normeret til 2 studenterårsværk. Et studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år. Et studenterårsværk svarer til 60 point i European Credit Transfer System (ECTS). Uddannelsen er således normeret til i alt 120 ECTS point.

	Nationale fagelementer*	ECTS	Fagområde (iht. udd. bilag)	Lokale fagelementer	Prøver
1. studieår	Varmetekniske installationer og energieffektivitet	10	1		1. årsprøve
	Sanitetsteknik	10	1		
	Ventilation og indeklima 1	5	1		
	Projektledelse og entreprisestyring	5	2		
	Forretningsforståelse og virksomhedsdrift	5	2		
	Teknisk beregning	5	3		
	Teknisk dokumentation	5	3		
	Kommunikations- og formidlingsteknik	5	3		
	Kvalitet, sikkerhed og miljø	5	2		
	Digital projektering	5	1	x	
2. studieår	Gas 1 : Projektering og dimensionering af gasinstallationer	8	1		
	Gas 2 : Praktisk gasfejlfinding	7	1		Prøve
	Organisation og ledelse	5	2		
	Ventilation og indeklima 2	5	2		
	Valgfag : Varmepumper	5	1	x	Prøve
	Praktik	15			Prøve
	Afsluttende eksamensprojekt	15			Prøve

*Beskrivelse af de nationale fagelementer findes i den nationale del af studieordningen. De lokale fagelementer, herunder valgfag, findes i henholdsvis den lokale del af studieordningen og i bilag til studieordningen (valgfagskataloget)

4. Lokale fagelementer

De lokale fagelementer er beskrevet nedenfor.-For beskrivelse af praktik, se afsnittet om Praktik og regler for gennemførelse.

4.1. Digital projektering

Indhold:

Faget Digital projektering indeholder instruktion og vejledning i brug af digital projekteringssoftware til tegning og dokumentation af tekniske installationer, normer for teknisk dokumentation og ajourføring af normer.

Læringsmål:

Viden

I relation til faget digital projektering skal den studerende:

- have forståelse for praktisk dokumentationsarbejde ift. installationer.
- have viden om central teori og metode ift. udarbejdelse af projektrapporter og manualer.
- have udviklingsbaseret viden om og indsigt i love, regler og normer af betydning for praktisk arbejde med digital projektering.

Færdigheder

I relation til faget digital projektering skal den studerende kunne:

- anvende metoder og redskaber til indsamling, strukturering og organisering af viden og data inden for VVS-installation
- udvikle og levere tidssvarende dokumentation af arbejde
- formidle praksisnære løsninger inden for digital projektering, som er relevante for samarbejdspartnere og brugere.
- Vurdere praksisnære problemstillinger inden for digital projektering til samarbejdspartnere og brugere, og kunne vælge løsningsmuligheder
- anvende tidssvarende og relevante digitale programmer.

Kompetencer

I relation til faget digital projektering skal den studerende have kompetence til at:

- kunne håndtere udviklingsorienterede projekteringsopgaver ved anvendelse af digitale projekteringsmetoder og analyse.
- kunne deltage i faglige og tværfaglige samarbejder med en professionel tilgang.
- kunne tilegne sig og strukturere relevant viden, færdigheder og kompetencer i relation til digital projektering inden for VVS-området.

ECTS-omfang:

5 ECTS

4.2. Valgfag: Varmepumper

Læringsmål:

Indhold:

Projektering og dimensionering af varmepumper og systemer til overfladenær udnyttelse af geotermisk energi inkl. indregulering af anlæg, slutaftprøvning og aflevering af anlæg til kunde.

(Det anbefales at søge godkendelse efter endt uddannelse, som VE-montør eller VE-installatør).

Viden

I relation til faget varmepumper skal den studerende

- have udviklingsbaseret viden om varmepumpers grundlæggende fysik og driftsprincipper, herunder varmepumpecyklussens karakteristika og komponenters funktion
- kunne forstå praksis og have udviklingsbaseret viden om dimensioneringsgrundlaget for jordslanger, herunder kendskab til de geotermiske ressourcer
- have forståelse for miljø, sikkerhed og myndighedskrav, herunder lydkrav og regler om attester, korrekt indregulering af styrings- og reguleringssystem.
- Have viden om konsekvenser for - og krav til - kvalitetsstyringssystem

Færdigheder

I relation til faget varmepumper skal den studerende kunne:

- anvende projektering og dimensionering som metode og redskab ift. den optimale varmepumpeinstallation
- vurdere og dimensionere komponenter til et typisk anlæg, samt opstille og vælge løsningsmuligheder
- optimere forholdet imellem varmepumpe, varmeanlæg og klimaskærm
- bestemme komponenter til og størrelse af eventuel buffertank samt kunne dimensionere komponenter til supplerende opvarmningssystemer
- anvende gældende relevant lovgivning, herunder byggelovgivning, autorisationslovgivning, støjlovgivning og jordvarmebekendtgørelsen
- rådgive om oplagte energibesparende foranstaltninger i forbindelse med etablering af varmepumper
- formidle sin viden om praksisnære problemstillinger og løsninger ift. varmepumperom til brugeren

Kompetencer

I relation til faget varmepumper skal den studerende kunne:

- vurdere og håndtere konsekvenserne af udviklingsorienterede løsninger med hensyn til miljø, komfort og økonomi
- medvirke til og deltage - i tværfagligt samarbejde - at udvikle løsninger og metoder med en professionel tilgang
- tilegne sig ny viden inden for området og selvstændigt indgå i et udviklingsbaseret fagligt og tværfagligt samarbejde.

ECTS-omfang:

5 ECTS

5. Praktik og regler for gennemførelse

Indhold, overordnede læringsmål og ECTS-omfang for praktikken er beskrevet i den nationale del af studieordningen.

I praktikken arbejder den studerende med fagligt relevante problemstillinger og opnår kendskab til relevante erhvervsfunktioner. Sammenhæng mellem den teoretiske undervisning og praktikken er udgangspunktet for den studerendes mål for praktikken.

Praktikperioden er sidestillet med et fuldtidsjob med de krav til arbejdstid, indsats, engagement og fleksibilitet, som den færdiguddannede må forventes at møde i sit første job.

Praktikforløbet kan tilrettelægges fleksibelt og differentieret og kan danne grundlag for den studerendes afsluttende eksamensprojekt.

Praktikaftale

Den studerende, Erhvervsakademiet og virksomheden aftaler det konkrete indhold for den studerendes praktikperiode med udgangspunkt i de overordnede læringsmål for praktikken

Praktikaftalen skal indeholde de individuelle læringsmål for praktikken samt en beskrivelse af den eller de opgaver den studerende skal løse for virksomheden. Dette er efterfølgende retningsgivende for tilrettelæggelse af den studerendes arbejde i praktikperioden.

Praktikaftalen kan desuden indeholde aftale om arbejdstid og rapportering.

Virksomheden

Virksomheden udpeger en kontaktperson i virksomheden.

Virksomheden bidrager med en konkret og realistisk problemstilling/arbejdsopgaver, som ønskes bearbejdet af den studerende.

Virksomheden stiller informationer, der er relevante for løsning af opgaverne, til rådighed for den studerende.

Virksomheden skal løbende vurdere den studerendes aktivitet i praktikperioden, og ved problemer meddele dette til den studerende og vejleder eller praktikkoordinatoren på Erhvervsakademiet.

Den studerende

Den studerende skal selv være opsøgende mht. til at finde virksomheder, der er relevante inden for det aktuelle fagområde.

Den studerende har pligt til at overholde praktikaftalen, da praktikken er en obligatorisk del af uddannelsen.

Erhvervsakademiet

Erhvervsakademiet stiller en vejleder til rådighed, der i begrænset omfang er til rådighed for virksomheden og den studerende.

Erhvervsakademiet gennemfører et besøg i virksomheden under praktikperioden. Foregår praktikken i udlandet kan besøget arrangeres virtuelt. Dette gælder også hvis antallet af praktikforløb gør besøg på alle involverede virksomheder vanskeligt.

6. Undervisnings- og arbejdsformer

Undervisningen gennemføres ved anvendelse af forelæsninger, holdundervisning, dialogundervisning, øvelsesrækker, præsentationer, cases, seminarer, gæstelærere, projekter samt virksomhedsophold.

I undervisningen inddrages den nyeste viden og resultater fra nationale og internationale forsknings-, forsøgs- og udviklingsarbejder fra de discipliner, som knytter sig til erhvervet.

I undervisningen inddrages endvidere erfaringer fra praksis og viden fra centrale tendenser i erhvervet og metoder til at udvikle erhvervet samt udføre kvalitets- og udviklingsarbejde.

6.1. Læsning af tekster på fremmedsprog

Dele af uddannelsens undervisningsmateriale kan være på engelsk.
Der kræves ikke yderligere kendskab til fremmedsprog, udover hvad adgangs bekendtgørelsen angiver.

7. Internationalisering

7.1. Uddannelse i udlandet

Den studerende kan efter uddannelsens godkendelse af en ansøgt forhåndsmerit gennemføre udvalgte uddannelseselementer i udlandet.

Ved forhåndsgodkendelse af studieophold i udlandet har den studerende pligt til efter endt studieophold at dokumentere det godkendte studieopholds gennemførte uddannelseselementer. Den studerende skal i forbindelse med forhåndsgodkendelsen give samtykke til, at institutionen efter endt studieophold kan indhente de nødvendige oplysninger.

Ved godkendelse af forhåndsmerit anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om uddannelsen.

7.2. Aftaler med udenlandske uddannelsesinstitutioner om parallelforløb

Oplysninger om partnerinstitutioner, internationale praktikophold, meritoverførsel og procedurer offentliggøres løbende af Zealand.

8. Prøver på uddannelsen

Formålet med prøver i uddannelsens fagelementer er at dokumentere, i hvilken grad den studerende opfylder de faglige mål, der er fastsat af uddannelsen og dens elementer. Alle prøver skal bestås med mindst karakteren 02. Den studerende har ret til 3 forsøg pr. prøve. Beståede prøver kan ikke tages om. Det er den studerendes ansvar at sætte sig ind i og overholde Erhvervsakademiets regler for afholdelse af prøver. Begyndelse på et uddannelseselement, semester mv. er samtidig tilmelding til de tilhørende prøver. For krav til det afsluttende eksamensprojekt henvises til afsnit 8.2

8.1. Beskrivelse af prøverne

Uddannelsen indeholder en variation af prøveformer, der afspejler undervisningens indhold og arbejdsformer.

8.1.1. Førsteårsprøven

Førsteårsprøven udgøres af den eller de prøver, som den studerende ifølge denne studieordning skal deltage i inden udgangen af det første studieår. Førsteårsprøven skal være bestået inden udgangen af den studerendes 3. semester efter studiestart, for at den studerende kan fortsætte uddannelsen.

8.1.2. 1. årsprøven

Forudsætninger for deltagelse i prøven:

At den studerende har fulgt den tilrettelagte uddannelse og deltaget aktivt.

Prøvens tilrettelæggelse og indhold:

Førsteårsprøven er en ekstern prøve bestående af en mundtlig eksamination på baggrund af en skriftlig projektrapport. Der gives én samlet bedømmelse efter 7-trinskalaen.

Projektrapporten udarbejdes individuelt eller i grupper af op til tre studerende.

Den individuelle mundtlige eksamination gennemføres med udgangspunkt i projektrapporten og der afsættes 50 minutter til eksamination, votering og meddelelse af karakter.

Formkrav:

Den skriftlige projektrapport skal have et omfang af minimum 25 normalsider og maksimum 30 normalsider. Hvor projektrapporten udarbejdes i gruppe skal den have et omfang af minimum 35 normalsider og maksimum 45 normalsider. (En normal side er 2400 anslag inkl. mellemrum pr. side).

Bedømmelseskriterier:

Prøven skal dokumentere, at den studerende har opnået læringsmål for fagene på 1. studieår.

Tidsmæssig placering:

Prøven placeres inden udgangen af første studieår.

ECTS-omfang:

60 ECTS-point

8.1.3. 3. semesterprøven

Forudsætninger for deltagelse i prøven:

At den studerende har fulgt den tilrettelagte uddannelse og deltaget aktivt.

Prøvens tilrettelæggelse og indhold:

[3. semesterprøven er en intern skriftlig prøve, hvor studerende udarbejder en projektrapport. Rapporten kan udarbejdes individuelt eller i grupper af op til 3 studerende.

Den skriftlige projektrapport skal have et omfang af minimum 20 normalsider og maksimum 25 normalsider. Hvor projektrapporten udarbejdes i gruppe skal den have et omfang af minimum 30 normalsider og maksimum 35 normalsider. (En normalside er 2400 anslag inkl. mellemrum pr. side).

Bedømmelseskriterier:

Prøven skal dokumentere, at den studerende har opnået læringsmålene for de af 3. semesters uddannelseselementer, der ikke har egen eksamen. Den skriftlige projektrapport bedømmes efter 7-trinskalaen. Udarbejdes projektrapporten af mere end én studerende skal det være muligt at identificere den enkelte studerendes bidrag, så der kan foretages en individuel bedømmelse.

Tidsmæssig placering:

Prøven placeres inden udgangen af 3. semester.

ECTS-omfang:

30 ECTS-point

8.1.4. Prøve i Gasteknik: Praktisk gasfejlfinding.

Forudsætninger for deltagelse i prøven:

At den studerende har fulgt den tilrettelagte uddannelse og deltaget aktivt.

Prøvens tilrettelæggelse og indhold:

Prøven i Gasteknik: Praktisk gasfejlfinding er en individuel ekstern praktisk og mundtlig prøve. Der gives én samlet bedømmelse efter 7-trinsskalaen.

Der afsættes i alt 180 minutter, hvoraf de 150 minutter er afsat til den praktiske prøve og 30 minutter er afsat til den mundtlige prøve. De 30 minutter til den mundtlige prøve er inkl. votering og meddelelse af karakter.

Ved den praktiske del af prøven får den studerende udleveret en case i praktisk gasfejlfinding. Den studerende løser de til casen og fremviser valgte svar og løsninger for eksaminator og censor. På baggrund af fremvisningen eksamineres den studerende mundtligt i praktisk gasfejlfinding.

Ved den mundtlige del af prøven eksamineres den studerende i fagets teori og metoder i relation til de valgte løsninger i den praktiske del af prøven.

Bedømmelseskriterier:

Prøven skal dokumentere, at den studerende har opnået læringsmålene for faget.

Tidsmæssig placering:

Prøven placeres inden udgangen af 3. semester.

ECTS-omfang:

7 ECTS-point

8.1.5. Prøve i valgfaget varmepumper

Forudsætninger for at deltage i prøven:

At den studerende har fulgt den tilrettelagte uddannelse og deltaget aktivt.

Prøvens tilrettelæggelse og indhold:

Prøven er en ekstern individuel mundtlig prøve på baggrund af synopsis. Synopsis indgår ikke i bedømmelsen. Prøven har et samlet omfang på 30 minutter inkl. votering og tilbagemelding. Der gives én samlet bedømmelse efter 7-trinsskalaen.

Synopsen er en disposition ift. den mundtlige eksamination og skal indeholde: Indledning, problemstilling, afgrænsning, metode- og teorivalg, samt perspektivering i forhold til VVS-fagligt arbejde.

Synopsis må maksimalt have et omfang på 4 normalsider (En normalside er 2400 anslag inkl. mellemrum pr. side).

Bedømmelseskriterier:

Prøven skal dokumentere, at den studerende har opnået læringsmålene for faget.

Tidsmæssig placering:

Prøven placeres på 3. semester.

ECTS-omfang:

5 ECTS-point

8.1.6 Praktikprøve

Forudsætninger for deltagelse i prøven:

At den studerende har bestået 1. årsprøven og har gennemført et praktikforløb.

Prøvens tilrettelæggelse og indhold:

Prøven er en intern og individuel mundtlig prøve på baggrund af en skriftlig praktikrapport. Der afsættes i alt 30 minutter til prøven, inkl. votering og meddelelse af karakter.

Formkrav: Den skriftlige praktikrapport skal have et omfang af minimum 15 og maksimalt 20 normalsider. (En normal side er 2400 anslag inkl. mellemrum pr. side).

Der gives én samlet karakter efter 7-trinsskalaen.

8.2. Afsluttende eksamensprojekt

Overordnede formkrav til det afsluttende eksamensprojekt er beskrevet i den nationale del af studieordningen. Yderligere krav er præciseret nedenfor.

8.2.1. Krav til det afsluttende eksamensprojekt

Det afsluttende eksamensprojekt må, hvor det udarbejdes af én studerende, maksimalt have et omfang af 40 normalsider: Hvor projektet udarbejdes i gruppe må det maksimalt have et omfang af 50 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, grafik og litteraturliste medregnes ikke. Bilag er uden for bedømmelse og medregnes heller ikke. (En normal side er 2400 anslag inkl. mellemrum pr. side).

Det afsluttende projekt kan udarbejdes individuelt eller i grupper af op til 3 studerende.

Til den mundtlige del af prøven afsættes 60 minutters i alt til eksamination, votering og meddelelse af karakter.

8.2.2. Formulerings- og staveevnens betydning for bedømmelsen

Stave- og formuleringsevne indgår i det afsluttende eksamensprojekt. Bedømmelsen er udtryk for en helhedsvurdering af det faglige indhold samt stave- og formuleringsevnen, dog vægtes det faglige indhold tungest.

Studerende, der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse, kan søge om dispensation fra kravet om, at stave- og formuleringsevne indgår i bedømmelsen. Ansøgningen sendes til studielederen senest 2 uger før prøvens afvikling.

8.3. Det anvendte sprog ved prøverne

Prøverne aflægges på dansk med mindre andet er nævnt i beskrivelsen af de enkelte prøver. Prøverne kan aflægges på svensk eller norsk i stedet for dansk. I uddannelser eller enkeltfag, der udbydes på engelsk eller et andet fremmedsprog, kan prøverne aflægges på dette sprog.

Studerende med andet modersmål end dansk kan søge om dispensation fra kravet om, at stave- og formuleringsevne indgår i bedømmelsen af det afsluttende projekt eller det afsluttede eksamensprojekt,

samt de prøver, hvor det af denne studieordning fremgår, at de nævnte evner indgår i bedømmelsen. Ansøgningen sendes til studielederen senest 2 uger før prøvens afvikling.

8.4. Særlige prøvevilkår

Studerende kan, hvor det er begrundet i fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, søge om særlige prøvevilkår. Ansøgningen skal indgives til studielederen senest 2 uger før prøven afvikles. Der kan dispenseres fra ansøgningsfristen ved pludselig opståede helbredsmæssige problemer. Ansøgningen skal ledsages af en lægeattest, udtalelse fra fx tale-, høre-, ordblinde eller blindeinstitut eller anden dokumentation for helbredsmæssige forhold eller relevant specifik funktionsnedsættelse. Ansøgning om tilladelse til at medbringe andre hjælpemidler skal sendes til studielederen senest 2 uger før prøvens afvikling.

8.5. Syge og omprøver

Der gælder særlige regler om syge- og omprøver for studiestartsprøven, se afsnit 8.1.1.

8.5.1. Sygeprøve

En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller af anden dokumenteret grund, får mulighed for at aflægge (syge)prøven snarest muligt. Er det en prøve, der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, får den studerende mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf. Den studerende er automatisk tilmeldt (syge)prøven.

Orientering om tid og sted for sygeprøver findes på afdelingens kommunikationsplatform.

Sygdom skal dokumenteres ved lægeerklæring (evt. omkostninger til fremskaffelse af dokumentation dækkes af den studerende). Institutionen skal senest have modtaget lægeerklæring 8 dage efter prøvens afholdelse. Studerende, der bliver akut syge under en prøves afvikling, skal dokumentere at vedkommende har været syg på den pågældende dag.

Dokumenteres sygdom ikke efter ovenstående regler, har den studerende brugt et prøveforsøg.

8.5.2. Omprøve (se også sygeprøve)

Ved ikke bestået prøve (herunder manglende fremmøde uden dokumenteret grund) skal ny prøve afholdes snarest muligt og så vidt muligt senest når den pågældende prøve igen afholdes, evt. som sygeprøve. Den studerende er automatisk tilmeldt omprøve så længe der resterer prøveforsøg.

Den studerende skal selv orientere sig om, hvornår omprøve afholdes.

Orientering om tid og sted for omprøver findes på afdelingens kommunikationsplatform.

Studielederen kan dispensere fra den fortsatte tilmelding, når det er begrundet i usædvanlige forhold, herunder dokumenteret handicap.

8.6. Eksamenssnyd

En eksaminand skal ved aflevering af en skriftlig besvarelse med sin underskrift bekræfte, at opgaven er udfærdiget uden uretmæssig hjælp.

8.6.1. Brug af egne og andres arbejder (plagiat)

Eksamenssnyd ved plagiering omfatter tilfælde, hvor en skriftlig opgave helt eller delvist fremtræder som produceret af eksaminanden eller eksaminanderne selv, selv om opgaven:

- omfatter identisk eller næsten identisk gengivelse af andres formuleringer eller værker, uden at det givne har en tydelig angivelse af kilden, jf. institutionens krav til skriftlige arbejder.
- omfatter større passager med et ordvalg, der ligger så tæt på et andet værk eller lignendes formuleringer m.v., at man ved sammenligning kan se, at passagerne ikke kunne være skrevet uden anvendelse af det andet værk
- omfatter brug af andres ord eller idéer, uden at disse andre er krediteret på behørig vis
- genbruger tekst og/eller centrale idéer fra egne tidligere bedømte arbejder uden kildeangivelse.

Det indberettes til studielederen hvis der under eller efter en prøve opstår formodning om, at en eksaminand:

- uretmæssigt har skaffet sig eller ydet hjælp,
- har udgivet en andens arbejde for sit eget (plagiat), eller
- har anvendt eget tidligere bedømt arbejde eller dele heraf uden henvisning (plagiat).

8.6.2. Processen ved afklaring af eksamenssnyd, herunder plagiering

Udsættelse af prøven

Vedrører indberetningen eksamenssnyd som plagiering i en skriftlig opgave, som er bedømmelsesgrundlag ved en senere mundtlig prøve udsætter studielederen prøven, hvis det ikke er muligt at afklare forholdet inden den fastsatte prøvedato.

Indberetningens form og indhold

Indberetningen skal ske uden unødigt forsinkelse. Med indberetningen skal følge en skriftlig fremstilling af sagen, der omfatter oplysninger, der kan identificere de indberettede personer, samt en kort redegørelse og den foreliggende dokumentation for forholdet. Er der tale om gentagelsestilfælde for én eller flere af de indberettede personer, skal dette oplyses.

Ved indberetning af plagiering skal de plagierede dele markeres med tydelig henvisning til de kilder, der er plagieret fra. Den plagierede tekst skal ligeledes markeres i kildeteksten.

Inddragelse af eksaminanden - partshøring

Studielederen afgør, om høringen af den studerende skal ske mundtligt, skriftligt eller en kombination heraf. Ved den mundtlige partshøring indkaldes eksaminanden til en samtale til nærmere belysning af sagsforholdet med henblik på at præsentere vedkommende for dokumentationen for formodningen af eksamenssnyd og for at høre den eksaminandens opfattelse. Eksaminanden har ret til at møde med en ledsager.

Ved den skriftlige partshøring fremsendes dokumentationen for formodningen af eksamenssnyd med henblik på at anmode om den studerendes skriftlige opfattelse.

8.6.3. Disciplinære foranstaltninger ved eksamenssnyd og forstyrrende adfærd

Hvis studielederen efter belysning af sagsforholdet får bekræftet formodningen om eksamenssnyd, og handlingen har fået eller ville kunne få betydning for bedømmelsen, bortviser studielederen eksaminanden fra prøven.

I mindre alvorlige tilfælde gives først en advarsel.

Under skærpente omstændigheder kan studielederen bortvise i kortere eller længere perioder. I sådanne tilfælde gives en skriftlig advarsel om, at gentagelser kan medføre varig bortvisning.

En bortvisning medfører, at en eventuel karakter for den pågældende prøve bortfalder, og at eksaminanden har brugt et prøvoforsøg.

Eksaminanden kan ikke deltage i syge-/omprøve, men kan først deltage i prøven ved uddannelsens næstkommende ordinære udbud af prøven.

Studielederen kan hvor der er tale om skærpende omstændigheder beslutte, at eksaminanden skal bortvises fra institutionen i en kortere eller længere periode. I sådanne tilfælde gives en skriftlig advarsel om, at gentagelser kan medføre varig bortvisning.

Den studerende kan ikke deltage i undervisning eller prøver i perioden, hvor bortvisningen gælder. Studielederen kan dispensere.

8.6.4. Klage over sanktioner vedr. snyd, plagiering og forstyrrelse af eksamen

Afgørelse om at have brugt et eksamensforsøg og bortvisning på grund af eksamenssnyd er endelig og kan ikke indbringes for en højere administrativ myndighed.

Klage over retlige spørgsmål (fx inhabilitet, høring, klagevejledning, om eksamensbekendtgørelsen er fortolket korrekt m.v.) kan indbringes for Styrelsen for Forskning og Uddannelse. Klagen indgives til Zealand via klagesystemet på <https://www.zealand.dk/eksamensklager/> og stiles til studielederen, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist på normalt en uge. Institutionen sender klagen, udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer til Styrelsen for Forskning og Uddannelse. Klagefristen til institutionen er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren, jf. eksamensbekendtgørelsen § 52 af kap. 11.

9. Andre regler for uddannelsen

9.1. Merit

Meritaftaler for de nationale fagelementer er angivet i den nationale del af studieordningen.

9.1.1. Meritaftaler for fagelementer omfattet af studieordningens lokale del

Beståede uddannelseselementer ækvivalerer de tilsvarende uddannelseselementer ved andre uddannelsesinstitutioner, som udbyder denne uddannelse såvel som ved andre uddannelser. Der søges om forhåndsmerit, hvis den studerende mener at have meritgivende uddannelseselementer.

9.2 Ophør af indskrivning på uddannelsen

I adgangsbekendtgørelsen (se afsnit 1) beskrives, hvornår en studerende kan udskrives fra uddannelsen, herunder ved ikke-bestået studiestartsprøve/førsteårsprøve og opbrugte eksamensforsøg. Supplerende regler gældende ved Zealand er præciseret nedenfor.

Indskrivningen kan bringes til ophør for studerende, der har bestået mindre end 45 ECTS pr. studieår. Den studerende har 3 forsøg til at bestå prøverne.

Indskrivningen kan bringes til ophør for studerende, der ikke har bestået nogen prøver i en sammenhængende periode på 1 år. Perioder, hvor den studerende ikke har deltaget i prøver på grund af orlov, barsel, adoption, dokumenteret sygdom eller værnepligt, medtælles ikke. Den studerende skal på forlangende fremskaffe dokumentation for disse forhold. Uddannelsen kan dispensere fra disse

bestemmelser, hvis der foreligger usædvanlige forhold. Dispensationsansøgningen sendes til studielederen.

Den studerende modtager en skriftlig henvendelse (varsling) fra Zealand før indskrivningen bringes til ophør. I den forbindelse gøres den studerende opmærksom på reglerne ovenfor. Det vil desuden fremgå af brevet, at den studerende har 14 dage til at indsende bemærkninger (partshøring) og dokumentation for perioder med orlov, barsel, adoption, dokumenteret sygdom eller værnepligt, og der vil være oplyst en frist for ansøgning om eventuel dispensation.

Hvis den studerende ikke har reageret inden for den fastsatte frist, udskrives vedkommende. Hvis den studerende anmoder om, at indskrivningen ikke bringes til ophør, har anmodningen opsættende virkning, indtil sagen er afgjort af studielederen.

Den studerende kan klage til Zealand over den truffe afgørelse senest 2 uger efter modtagelsen af afgørelsen. Klagen sendes til Zealand via klagesystemet på <https://www.zealand.dk/eksamensklager/> og klagen har ikke opsættende virkning.

Hvis afgørelsen fastholdes afgiver institutionen en udtalelse, som klageren skal have mulighed for at kommentere inden for en frist på normalt en uge. Institutionen sender klagen, udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer til Styrelsen for Forskning og Uddannelse. Styrelsen meddeler den studerende den endelige afgørelse efter behandling af klagen. Styrelsens afgørelse kan ikke indbringes for en højere administrativ myndighed.

9.3. Klager

Det anbefales, at eksaminanden søger vejledning hos studievejleder i forbindelse med klageprocedure og udarbejdelse af klage. Reglerne om klager over eksamen fremgår af eksamensbekendtgørelsen.

I eksamensbekendtgørelsen skelnes mellem klager over:

- eksaminationsgrundlaget mv., prøveforløbet og/eller bedømmelsen samt
- klager over retlige forhold.

De to former for klage behandles forskelligt. Alle klager sendes til www.zealand.dk/eksamensklager

9.3.1. Klage over eksaminationsgrundlaget mv., prøveforløbet og bedømmelsen

En eksaminand kan indsende en skriftlig og begrundet klage inden for en frist af 2 uger efter, at bedømmelsen af prøven er bekendtgjort på sædvanlig måde over:

- prøvegrundlaget, herunder prøvespørgsmål, opgaver og lignende, samt dets forhold til uddannelsens mål og krav
- prøveforløbet
- bedømmelsen

Klagen kan vedrøre alle prøver, herunder skriftlige, mundtlige samt kombinationer heraf samt praktiske eller kliniske prøver.

Klagen forelægges straks for de oprindelige bedømmere, dvs. eksaminator og censor ved den pågældende prøve. Udtalelsen fra bedømmerne skal kunne danne grundlag for institutionens afgørelse vedrørende faglige spørgsmål. Institutionen fastsætter normalt en frist på 2 uger for afgivelse af udtalelserne. Umiddelbart efter at bedømmernes udtalelse foreligger, får klageren lejlighed til at kommentere udtalelserne inden for en frist af normalt en uge.

Afgørelsen træffes af institutionen på grundlag af bedømmernes faglige udtalelse og klagerens eventuelle kommentarer til udtalelsen. Afgørelsen skal være skriftlig og begrundet, og kan gå ud på:

- tilbud om en ny bedømmelse (ombedømmelse) – dog kun ved skriftlige prøver

- tilbud om en ny prøve (omprøve)
- at den studerende ikke får medhold i klagen

Beslattes det, at der skal gives tilbud om en ombedømmelse eller omprøve, udpeger studielederen nye bedømmere. Ombedømmelse kan alene tilbydes i skriftlige prøver, hvor der foreligger materiale til bedømmelse, da nye bedømmere ikke kan (om)bedømme en allerede afholdt mundtlig prøve, og da de oprindelige bedømmers notater er personlige og ikke udleveres. Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal klageren informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i lavere karakter. Den studerende skal, inden for en frist af 2 uger efter at afgørelsen er afgivet, acceptere tilbuddet. Der er ikke mulighed for at fortryde sin accept. Hvis den studerende ikke accepterer inden for fristen gennemføres ombedømmelse eller omprøve ikke.

Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted snarest muligt. Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: Opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmers udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt institutionens afgørelser. Bedømmerne meddeler institutionen resultatet af ombedømmelsen vedlagt en skriftlig begrundelse og bedømmelsen. Omprøve og ombedømmelse kan resultere i lavere karakter. Hvis det besluttet at foretage en ny bedømmelse eller give tilbud om omprøve, gælder beslutningen alle de eksaminander, hvis prøven lider af samme mangel, som den der klages over.

Hvis udløbet af klagefristen (2 uger/14 kalenderdage) falder på en helligdag, er det den første hverdag derefter, som er fristudløbsdagen. Der kan dispenseres fra fristen, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

9.3.2. Anke

Klageren kan indbringe institutionens afgørelse vedrørende faglige spørgsmål for et ankenævn. Ankenævnets virksomhed er omfattet af forvaltningsloven, herunder om inhabilitet og tavshedspligt. Anken sendes til Zealand via klagesystemet på www.zealand.dk/eksamensklager. Fristen for at anke er 2 uger efter eksaminanden er gjort bekendt med afgørelsen. De samme krav som ovenfor nævnt under klage (skriftlighed, begrundelse osv.) gælder også ved anke. Ankenævnet består af to beskikkede censorer, der udpeges af censorformanden, en eksamensberettiget lærer og en studerende inden for fagområdet (uddannelsen), som begge udpeges af studielederen for uddannelsen.

Ankenævnet træffer afgørelse på grundlag af det materiale, som lå til grund for institutionens afgørelse og eksaminandens begrundede anke.

Ankenævnet behandler anken, og afgørelsen kan gå ud på:

- tilbud om ny bedømmelse ved nye bedømmere, dog kun ved skriftlige prøver
- tilbud om ny prøve (omprøve) ved nye bedømmere eller
- at den studerende ikke får medhold i anken.

Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal klageren informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i lavere karakter. Den studerende skal, inden for en frist af 2 uger efter at afgørelsen er afgivet, acceptere tilbuddet. Der er ikke mulighed for at fortryde sin accept. Hvis den studerende ikke accepterer inden for fristen gennemføres ombedømmelse eller omprøve ikke.

Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted snarest muligt. Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: Opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmers udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt institutionens afgørelser. Ankenævnet skal have truffet afgørelse senest 2 måneder – ved sommereksamen 3 måneder – efter at anken er indgivet. Ankenævnets afgørelse er endelig, hvilket betyder, at sagen ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed for så vidt angår den faglige del af klagen.

9.3.3. Klage over retlige spørgsmål

Klage over retlige spørgsmål i afgørelser, der er truffet af bedømmerne i forbindelse med ombedømmelse eller omprøve eller ankenævnets afgørelse kan indbringes til Zealand via klagesystemet på <https://www.zealand.dk/eksamensklager/> inden for en frist af to uger fra den dag afgørelsen er meddelt klageren. Institutionen træffer herefter afgørelse.

Klage over retlige spørgsmål i afgørelser, der er truffet af institutionen efter reglerne i eksamensbekendtgørelsen (fx inhabilitet, høring, om eksamensbekendtgørelsen er fortolket korrekt mv.) indgives til Zealand via klagesystemet på <https://www.zealand.dk/eksamensklager/>, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have mulighed for at kommentere inden for en frist på normalt en uge. Institutionen sender klagen, udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer til Styrelsen for Forskning og Uddannelse. Fristen for indgivelse af klage til institutionen er to uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

Se også afsnit 9.2. vedr. klager i forbindelse med ophør af indskrivning på uddannelsen.

9.4. Dispensationsregler

Institutionen kan dispensere fra reglerne i den fælles del af studieordningen, der alene er fastsat af institutionerne, når det findes begrundet i usædvanlige forhold. Institutionerne samarbejder om en ensartet dispensationspraksis.

Uddannelsesinstitutionen kan fravige, hvad institutionen eller institutionerne selv har fastsat i studieordningen, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold.

10. Økonomi

Alle aktiviteter der påføres den studerende skal betragtes som egenbetaling, med mindre andet er påført.

11. Ikrafttrædelse og overgangsordninger

Studieordningen træder i kraft med virkning for studerende, der påbegynder studiet pr. 1. september 2019